

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً
مَّرْضِيَّةً فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّاتِي

سورة فجر (٨٩)، آية ٢٧ - ٣٠.

ثَارَ اللَّهُ

سرشناسه	عندلیب همدانی، حسین، ۱۲۸۷ - ۱۳۷۸.
عنوان و نام پدیدآور	نارالله خون حسین علیه السلام در رگ های اسلام / تألیف حسین عندلیب همدانی.
مشخصات نشر	قم: مسجد مقدّس جمکران، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۵۱۹ ص.
شابک	۹۷۸ - ۹۶۴ - ۹۷۳ - ۳۵۲ - ۴
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتاب حاضر در سال های مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است.
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	حسین بن علی علیه السلام امام سوم، ۲ - ۶۱ ق.
موضوع	حسین بن علی علیه السلام امام سوم، ۲ - ۶۱ ق - اربعین
شناسه افزوده	مسجد جمکران (قم)
رده بندی کنگره	۱۳۹۲ BP۴۱/۴/۶۹
رده بندی دیویی	۲۹۷/۹۵۳
شماره کتابشناسی ملی	۳۱۸۹۸۵۱

نارالله، خون حسین علیه السلام در رگ های اسلام

- تألیف: آیت الله حسین عندلیب همدانی (ره)
- ناشر: انتشارات مسجد مقدّس جمکران
- نوبت و تاریخ نشر: اوّل / تابستان ۱۳۹۲
- چاپ و شمارگان: سرور / ۲۰۰۰ جلد
- قیمت: ۱۵۸۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۹۷۳ - ۳۵۲ - ۴

■ مرکز پخش:

- فروشگاه شماره ۱: واقع در صحن مسجد مقدّس جمکران
- فروشگاه شماره ۲: کانکس درب ۲ واقع در صحن مسجد مقدّس جمکران
- فروشگاه شماره ۳: کانکس درب ۵ واقع در صحن مسجد مقدّس جمکران
- فروشگاه شماره ۴: واقع در مجتمع ۱۵ شعبان
- فروشگاه شماره ۵: واقع در مجتمع ناشران قم - تلفن: ۳۷۸۴۲۱۳۱
- نمابر: ۰۲۵-۳۷۲۵۳۳۴۰ ■ تلفن: ۰۳۷۲۵۳۷۰۰-۳۷۲۲۵۰۵۰ داخلی ۲۸۴ و ۳۱۷
- پیامک: ۰۹۱۲۱۵۱۸۱۴۹ ■ قم - صندوق پستی: ۶۱۷

حق چاپ مخصوص ناشر است

jamkaran.ir

فهرست

۳۱		سخن مؤلف
۳۳		مقدمه مصحح
۳۷		مقدمه ناشر
۵۵		فصل اول: شخصیت شایسته امام حسین (علیه السلام)
۵۷		۱. اسناد جاودانه
۶۴		۲. آینه در برابر آینه
۶۵		۳. اُمت واحده عشق
۶۶		۴. چشمه سار پاکی ها
۶۷		۵. فطرت دل‌های مؤمن
۶۸		۶. سوره نور
۷۰		۷. آخرین یادگار آل عبا
۷۱		۸. سوگ جاودانه
۷۲		۹. کشته اشک
۷۲		۱۰. از نسقیفه تا کربلا
۷۳		۱۱. به پا دارنده نماز
۷۴		۱۲. دعوتی آسمانی
۷۵		۱۳. بر وسعت زمین
۷۵		۱۴. هر روز عاشورا است
۷۶		۱۵. جاودانه ترین روز
۷۷		۱۶. خون شفا بخش
۷۸		۱۷. خصال والای حسینی

۸۱.....	۱۸. از نسل نور
۸۲.....	۱۹. تکرار پیغمبر
۸۴.....	۲۰. نامی از جنس بهشت
۸۵.....	۲۱. پدر بندگان خدا
۸۶.....	۲۲. خبر شهادت
۸۷.....	۲۳. کوه عزم
۸۸.....	۲۴. اوج شجاعت
۹۰.....	۲۵. باوفا ترین
۹۱.....	۲۶. مهربان و غیور
۹۱.....	۲۷. قله دار عزت
۹۶.....	۲۸. از خدا سرشار
۹۷.....	۲۹. از دعا لبریز
۹۹.....	۳۰. به پیشواز مرگ
۱۰۱.....	۳۱. خلاصه خوبی ها
۱۰۲.....	۳۲. شمه ای از کرامات
۱۰۳.....	۳۳. سوره سوره محو در قرآن
۱۰۵.....	۳۴. آیه شرح نور
۱۰۶.....	۳۵. واژه واژه با کلام خدا
۱۱۱.....	۳۶. درک عمیق دین خدا
۱۱۲.....	۳۷. چشم و دلی دیگر
۱۱۲.....	۳۸. راوی روایات رسول
۱۱۴.....	۳۹. تشبیه بی مثال
۱۱۶.....	۴۰. امام و شعر عرب
۱۱۷.....	۴۱. بخش های مختلف زندگی امام علی (ع)
۱۱۷.....	۴۲. امام علی (ع) و فتوحات
۱۱۹.....	۴۳. در محضر امام زمان
۱۱۹.....	۴۴. طلوع کربلا از منا
۱۳۵.....	فصل دوم: مقتل نگاری
۱۳۷.....	۱. نخستین مقتل
۱۳۹.....	۲. منابع اولیه مقتل
۱۴۱.....	۳. اختلاف گزارشها در مقتل

فهرست ۵

۴. مقاتل از میان رفته	۱۴۱
۵. نخستین مقتل فارسی	۱۴۳
۶. مقاتل اهل سنت	۱۴۴
۷. دفاع از لیهوف	۱۴۵
۸. تتبعات سماوی	۱۴۶
فصل سوم: گزیده‌هایی از مقتل امام و یاران او	۱۴۹
۱. نکته‌های قطعی در تحلیل قیام امام علیه السلام	۱۵۱
از مدینه تا مکه	۱۵۳
۲. امام از زبان امام	۱۵۳
۳. سخنان عاشوراییان و زیارت جامعه کبیره	۱۵۵
۴. اهل حرم رسول خدا	۱۵۷
۵. بالانشین بهشت	۱۵۸
۶. شگفتی‌های قیام	۱۵۹
۷. عذر محمد بن حنفیه بن عباس	۱۶۱
۸. در پی اصلاح	۱۶۳
۹. از تبار دو ستاره	۱۶۵
۱۰. دعوت کوفیان	۱۷۰
۱۱. شناسنامه کوفه	۱۷۱
۱۲. از یزید به ابن زیاد	۱۷۳
مسلم بن عقیل علیه السلام	۱۷۷
۱۳. سفیری از اهل بیت	۱۷۷
۱۴. شیرمرد کوچه‌های کوفه	۱۷۹
۱۵. یادى از اولین شهید قیام	۱۸۰
۱۶. در ردّ ترور	۱۸۱
۱۷. شهیدان کربلای کوفه	۱۸۲
۱۸. شایعه فتوای شریح	۱۸۴
در آستانه حرکت	۱۸۵
۱۹. سنت نبوی در خطر نابودی	۱۸۵
۲۰. سپاه فرشتگان	۱۸۶
۲۱. پرسش فقهی عبدالله بن زبیر از امام علیه السلام	۱۸۸
۲۲. خطبه مکه	۱۸۹

۱۹۴	۲۳. شهادت آگاهانه
۱۹۵	۲۴. خواست خدا
۱۹۸	۲۵. آخرین عمره عمر
۲۰۱	در مسیر کربلا
۲۰۱	۲۶. ملاقات فرزدق با امام علی (ع)
۲۰۷	۲۷. جنگ بی شکست
۲۰۸	۲۸. تنعیم و ابن عامر
۲۰۹	۲۹. مصادره اموال
۲۱۰	۳۰. زرود
۲۱۲	۳۱. ثعلبیه
۲۱۲	۳۲. سز دعوت
۲۱۳	۳۳. صبح سعادت زهیر
۲۱۵	۳۴. پا به پای شمر
۲۱۶	۳۵. آماده جانبازی
۲۱۶	۳۶. پرچی در اهتزار
۲۱۷	۳۷. زمینه‌های بازگشت
۲۱۸	۳۸. درمانده از رفتن
۲۲۰	۳۹. پیروز میدان
۲۲۱	۴۰. کرامت بی‌نهایت
۲۲۳	۴۱. فریاد مظلومیت
۲۲۴	۴۲. شکوه چشمگیر
۲۲۶	۴۳. راه و بیراه
۲۲۷	۴۴. آخرین انتخاب
۲۲۸	۴۵. جلوه‌های تسلیم
۲۲۸	۴۶. جامه‌ای از خون
۲۲۹	۴۷. خطبه آزادی
۲۳۰	۴۸. آزاده صبور
۲۳۲	۴۹. اسم با مسمی
۲۳۳	۵۰. مزار حر
۲۳۴	۵۱. دفاع مقدس
۲۳۶	در سرزمین کربلا

۲۳۶	۵۲. در پناه خدا.....
۲۳۷	۵۳. کربلا، کرب و بلا.....
۲۳۹	۵۴. سرزمین طف در سال ۶۱.....
۲۴۰	۵۵. در حوالی فرات.....
۲۴۱	۵۶. خاندان نبی خدا.....
۲۴۲	۵۷. قربانگاه عاشقان.....
۲۴۴	۵۸. رستگاری و خسارت.....
۲۴۴	۵۹. پیشینه تاریخ هجری.....
۲۴۶	۶۰. از آب هم مضایقه.....
۲۴۷	۶۱. سپاه دین، لشکر کفر.....
۲۴۹	۶۲. کلام حق، اداة باطل.....
۲۵۰	۶۳. راز مهلت خماستن.....
۲۵۱	۶۴. تشنه دیدار یار.....
۲۵۲	۶۵. آخرین تدبیرها.....
۲۵۴	یاران با وفای امام (علیه السلام).....
۲۵۴	۶۶. در راه بندگی.....
۲۵۶	۶۷. در آن سوی پرده ها.....
۲۵۷	۶۸. اجازه بازگشت.....
۲۵۹	۶۹. تفسیر زیبایی.....
۲۶۰	۷۰. بهترین اصحاب.....
۲۶۲	۷۱. تحریف واقعه.....
۲۶۳	۷۲. اعتراف دشمن.....
۲۶۴	۷۳. راویان نور، یاوران آفتاب.....
۲۶۵	۷۴. چشم دیدن، دست یاری.....
۲۶۶	۷۵. صحابه نبی، اصحاب امام.....
۲۶۹	۷۶. اصحاب ادیب و خطیب امام (علیه السلام).....
۲۷۰	۷۷. آگاهی از شهادت.....
۲۷۱	۷۸. بی تو به سر نمی شود.....
۲۷۳	۷۹. باران سنگ.....
۲۷۵	۸۰. شهیدان بی کفن.....
۲۷۶	روز عاشورا.....

۸۱. توفان گردوغبار ۲۷۶
۸۲. اراده حضرت دوست ۲۷۸
۸۳. خیرخواهی تا آخرین لحظه ۲۸۰
۸۴. اتمام حجت ۲۸۲
۸۵. پیام اولین تیر ۲۸۴
۸۶. سی هزار نیت باطل ۲۸۶
۸۷. رو به سوی آسمان ۲۸۷
۸۸. اول وقت، آخرین نماز ۲۸۹
۸۹. پیاده تا آسمان ۲۹۰
۹۰. بر بالین یاران ۲۹۱
۹۱. بیش مرگی حضرت عشق ۲۹۱
۹۲. شمل و همراه ۲۹۲
- علی بن الحسین علیه السلام ۲۹۳
۹۳. بیست و هفت بهار ۲۹۳
۹۴. رخصت بی درنگ ۲۹۴
۹۵. آیینهی تمام نما ۲۹۵
۹۶. خلق حسنی و خوی حسینی ۲۹۷
۹۷. اهل بیت علی اکبر ۲۹۸
۹۸. سرچشمهی تطهیر ۲۹۹
۹۹. بر فراز نی ۲۹۹
۱۰۰. خون آسمانی ۳۰۰
۱۰۱. درد بی تسکین ۳۰۰
۱۰۲. حماسه علی اکبر علیه السلام ۳۰۱
۱۰۳. نفرینی از امام علیه السلام ۳۰۳
۱۰۴. آشنای بیگانه ۳۰۳
۱۰۵. در نزد پدر ۳۰۴
۱۰۶. لب تشنه ترین ۳۰۵
۱۰۷. خشکی یاقوت لب ۳۰۵
۱۰۸. گواراترین شربت ۳۰۶
۱۰۹. سوره آیه آیه شده ۳۰۷
۱۱۰. سلام آخرین ۳۰۸

۳۰۹	۱۱۱. رو به روی آینه
۳۰۹	۱۱۲. جوانان بنی هاشم
۳۱۰	۱۱۳. سرخ‌ترین خیمه
۳۱۰	۱۱۴. مصطفای کربلا
۳۱۱	۱۱۵. قوم سزاوار نفرین
۳۱۴	قاسم بن الحسن علیه السلام
۳۱۴	۱۱۶. امتناع از رخصت
۳۱۴	۱۱۷. حماسه قاسم علیه السلام
۳۱۵	۱۱۸. گریه بر غربت امام
۳۱۶	۱۱۹. سریع و تیز نگر در جستجوی امانت
۳۱۶	۱۲۰. عزت برای همیشه
۳۱۷	۱۲۱. دشمنان بسیار، یار اندک
۳۱۷	۱۲۲. اوج محبت
۳۱۷	۱۲۳. تشنه بی تاب
۳۱۸	۱۲۴. بالای عظیم
۳۲۰	عباس بن علی علیه السلام
۳۲۰	۱۲۵. طلوع ماه
۳۲۰	۱۲۶. عبد صالح
۳۲۲	۱۲۷. «أم البنین»
۳۲۳	۱۲۸. از نسل ماه
۳۲۷	۱۲۹. شهید مظلوم
۳۲۷	۱۳۰. ماهی از تبار بدر
۳۲۸	۱۳۱. نامی بر بلندای عرش
۳۲۸	۱۳۲. ماه از نگاه خورشید
۳۳۰	۱۳۳. در اوج باور
۳۳۱	۱۳۴. اخلاق در جنگ
۳۳۱	۱۳۵. تا همیشه حامی دین
۳۳۱	۱۳۶. مرگی از جنس عروج
۳۳۲	۱۳۷. ساقی سرمست
۳۳۳	۱۳۸. تشنگی در شط آب
۳۳۴	۱۳۹. حماسه‌ای از عباس بن علی علیه السلام

۱۴۰. کوه باشکوه ۳۳۵
۱۴۱. دریای توفانی ۳۳۵
۱۴۲. دستی نمانده بود ۳۳۶
۱۴۳. چشمهای خواب ۳۳۶
۱۴۴. از کرامات باب الحوائج ۳۳۷
۱۴۵. پرچمدار ایثار ۳۳۹
- شیرخواره شهید علیه السلام ۳۴۱
۱۴۶. طفل معصوم ۳۴۱
۱۴۷. دور از آب ۳۴۱
۱۴۸. گواه مظلومیت ۳۴۲
۱۴۹. از ولادت تا شهادت ۳۴۲
۱۵۰. گریه خاک ۳۴۳
۱۵۱. دایه بهشت ۳۴۴
۱۵۲. سیری در حماسه ها ۳۴۵
۱۵۳. عون ۳۴۶
- مقتل الحسین علیه السلام ۳۵۰
۱۵۴. کینه های دیرینه ۳۵۰
۱۵۵. در پناه لطف خدا ۳۵۱
۱۵۶. ضرب المثل مظلومیت ۳۵۲
۱۵۷. آفتاب شفق گون ۳۵۴
۱۵۸. آنچه خوبان همه دارند ۳۵۵
۱۵۹. یوسف بی پیرهن ۳۵۵
۱۶۰. زیباترین پیام ۳۵۶
۱۶۱. ذوالجناح ۳۵۸
۱۶۲. کیست مرا یاری کند؟ ۳۵۹
۱۶۳. جلوه ای از جمال ۳۶۱
۱۶۴. خوابی پر از کابوس ۳۶۲
- با پیام آوران عاشورا ۳۶۴
۱۶۵. نشانه ای پابرجا ۳۶۴
۱۶۶. شرح پریشانی ۳۶۵
۱۶۷. مرگی پرافتخار ۳۶۶

۳۶۷	۱۶۸. آغاز فاجعه.....
۳۶۸	۱۶۹. چشمه‌سار اشک.....
۳۶۹	۱۷۰. تاراج خیمه‌ها.....
۳۷۱	۱۷۱. کاروان اسیران.....
۳۷۳	۱۷۲. رمز شهادت، راز اسارت.....
۳۷۴	۱۷۳. بر بالین کشته‌ها.....
۳۷۶	۱۷۴. شراره آتش.....
۳۷۷	۱۷۵. پژواک کلام امام.....
۳۷۹	۱۷۶. جلوه‌ای از فصاحت.....
۳۷۹	۱۷۷. ناگهان سکوت.....
۳۸۰	۱۷۸. آن روی سگه.....
۳۸۱	۱۷۹. ماه نو در خروغ.....
۳۸۱	۱۸۰. پاره قلب خواهر.....
۳۸۱	۱۸۱. درسی برای بانوان.....
۳۸۲	۱۸۲. روح عزت نفس.....
۳۸۴	۱۸۳. چشم حقیقت‌بین.....
۳۸۵	۱۸۴. سری سربلند.....
۳۸۶	۱۸۵. خورشید در تنور.....
۳۸۸	۱۸۶. فاطمة بنت الحسین.....
۳۹۰	۱۸۷. فاطمه‌ای دیگر.....
۳۹۳	فصل چهارم: رثا و سوگواری.....
۳۹۵	۱. زبان حال.....
۳۹۷	۲. پیشینهٔ مرثیه‌سرایی در اسلام.....
۳۹۷	۳. نخستین رثا.....
۳۹۸	۴. شهیدان شاعر.....
۳۹۹	۵. «رثائیة عونی».....
۴۰۰	۶. محتشم کاشانی.....
۴۰۱	۷. گریه، سنت نبوی.....
۴۰۲	۸. تازه در گذار روزگار.....
۴۰۲	۹. تیغ آبدار اشک.....
۴۰۴	۱۰. جلوه‌های سوگواری.....

۴۰۴.....	۱۱. لحن حزن آلود.....
۴۰۷.....	تحقیقی دربارهٔ اربعین حسینی
۴۰۹.....	مقدمه.....
۴۱۱.....	ضرورت بحث.....
۴۱۲.....	ریشه‌یابی اختلاف در گزارش‌ها.....
۴۱۲.....	روش بررسی گزارش‌های تاریخی.....
۴۱۴.....	پیام‌رسانی در گذشته‌های دور.....
۴۱۴.....	پیام‌رسانی (= برید) از دیدگاه جرجی زیدان.....
۴۱۵.....	چهار نکته دربارهٔ پیام‌رسانی و برید.....
۴۱۸.....	نمونه‌هایی از سرعت سیر در مسافرت‌های گذشته.....
۴۲۴.....	از کربلا به کوفه.....
۴۲۴.....	حرکت از کربلا و ورود به کوفه.....
۴۲۵.....	ماجرای استینا.....
۴۲۸.....	مدت توقف آل‌الله در کوفه.....
۴۳۰.....	از کوفه به دمشق.....
۴۳۰.....	همسفر اسیران.....
۴۳۰.....	مشاهد رأس‌الحسین علیه‌السلام
۴۳۱.....	تاریخ ورود سر مقدس به دمشق.....
۴۳۲.....	بررسی دو نظریه دربارهٔ مرکب اسیران.....
۴۳۲.....	مسیر حرکت از کوفه به شام.....
۴۳۶.....	در دمشق.....
۴۳۶.....	مدت توقف در دمشق.....
۴۴۰.....	کیفیت انتشار خبر شهادت در مدینه.....
۴۴۰.....	گزارش‌های رسمی و غیر رسمی.....
۴۴۲.....	زیارت جابر بن عبدالله انصاری از مزار مقدس سیدالشهداء علیه‌السلام
۴۴۲.....	سه نکته در مورد زیارت جابر.....
۴۴۴.....	راز زیارت اربعین.....
۴۴۶.....	حرکت کاروان از دمشق.....
۴۴۶.....	آغاز حرکت.....
۴۴۶.....	طول مسیر دمشق - مدینه.....
۴۴۷.....	راه دمشق به حجاز و عراق.....

دسته‌بندی و تحلیل گزارش‌ها.....	۴۴۷
روایت ملهوف.....	۴۵۲
دو عامل محرک برای سرعت سیر.....	۴۵۳
چه زمانی پیشنهاد رفتن به کربلا مطرح شد؟.....	۴۵۷
حرکت شبانه.....	۴۵۹
بررسی اشکال‌ها.....	۴۶۰
جمع‌بندی.....	۴۶۰
اشکال اول.....	۴۶۱
اشکال دوم.....	۴۶۴
اشکال سوم.....	۴۶۶
اشکال چهارم.....	۴۶۷
اشکال پنجم.....	۴۶۷
اشکال ششم.....	۴۶۸
اشکال هفتم.....	۴۷۰
اشکال هشتم.....	۴۷۰
اشکال نهم.....	۴۷۲
اشکال دهم.....	۴۷۲
اشکال یازدهم.....	۴۷۳
اشکال دوازدهم.....	۴۷۴
اشکال سیزدهم.....	۴۷۶
دو سخنرانی از آیه‌الله حاج شیخ حسین عندلیب.....	۴۸۱
سخنرانی اول: برخی از ویژگی‌های حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام	۴۸۳
فضائل امام حسین علیه السلام	۴۸۳
سخنرانی دوم: دعوت به راه خدا.....	۴۹۲
دعوت آمیخته با رفتار.....	۴۹۲
راه‌های دعوت.....	۴۹۲
مناسبت روز با موضوع سخن.....	۴۹۳
حکمت.....	۴۹۳
موعظه.....	۴۹۴
برتری موعظه.....	۴۹۴
مجلس موعظه.....	۴۹۴

۱۴ ثارالله

- ۴۹۵ استدعای مواعظ
۴۹۵ شخصیت حضرت اباعبدالله از نظر موعظه
۴۹۷ کتاب زهدالحسین
۴۹۸ در عرفات
۴۹۸ وقتی که اعراب به کربلا می آیند
۵۰۱ کتاب نامه

www.ketab.ir

سخن مؤلف رحمته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين و صلى الله على محمد خاتم النبيين و
أهل بيته الطيبين، و الآن بعد اعدادهم اجمعين.

از دیرباز علمای بزرگوار شیعه و دانشمندی از اهل سنت و حتی نویسندگانی از سایر
ملل و ادیان درباره شخصیت و قیام موی اکوئین سیدالشهدا علیه السلام سخن ها گفته و هزاران
کتاب و مقاله به رشته تحریر درآورده اند. هر چند بیشتر آنها شامل نکاتی تازه و ارزنده
است، اما همه آنها بیانگر ابعاد بسیار کوچکی از عظمت و مقام و لای آن حضرت است، و
از طرف دیگر اگر ادعا کنیم بیشتر این نویسندگان از ناحیه آن امام علیه السلام دستگیری و
تأیید شده اند، سخنی به گزاف نگفته ایم.

نوشته حاضر نیز قطره ای است از اقیانوس بی کران فضائل و مناقب او و به راستی
کدامین بیان و قلم می تواند سیمای حسینی را که شعاع جلال کبریایی و جلوه جمیل
الهی است، ترسیم کند.

اما از آنجا که بر هر فردی لازم است به گونه ای عشق فطری خود را به او ابراز کند، این
کوچکترین خادم آن درگاه نیز ثمره تلاش ناقابل خود را به روح بزرگش هدیه می کند و
امیدوار است آن امام کریم این هدیه ناچیز را بپذیرد، چرا که: «ان الهدایا علی قدر مُهدیها».
تذکر نکاتی چند در این مقدمه مفید به نظر می رسد:

۱. نگارنده بر آن است که بر گزارش‌هایی اعتماد کند که قرائنی بر صحت آن وجود دارد اما این نکته را نباید از نظر دور داشت که روش اعتماد بر گزارش تاریخی با شیوهٔ مرسوم فقها در تکیه بر روایات فقهی متفاوت است.

۲. هر چند این کتاب با توجه به نیازها و خواسته‌های عموم مردم برای آشنایی بیشتر با شخصیت و نهضت امام حسین علیه السلام نوشته شده، اما بویژه برای روحانیون و گویندگان دینی می‌تواند مفید واقع شود.

۳. روش طرح مطالب در این کتاب بدین صورت است که در آغاز هر بحث یک روایت، زیارت، شعر و یا بخش‌هایی از مقاتل را ذکر کرده و سپس به توضیح آن پرداخته‌ایم.

۴. ترجمهٔ آیات و روایات و اشعار به صورت تحت‌اللفظی عرضه نشده و مقصود این بوده که مفهوم آن به خواننده ارائه شود.

۵. برای یک حدیث یا یک واقعهٔ تاریخی، منابع گوناگونی ذکر شده و هدف این بوده که اولاً اتقان و درستی آن شایع‌تر شود و ثانیاً راه برای محققان هموار گردد.

۶. مطالب هر فصل از کتاب در عین آن که دربارهٔ یک موضوع است، ولی هر بحث آن - که با شماره مشخص شده - مستقل از دیگر مطالب است. لذا خواننده می‌تواند هر بحث را به صورت مستقل بخواند و برای درک آن نیازی به مطالب قبلی ندارد.

در پایان، از همهٔ عزیزانی که در انتشار کتاب حاضر مرا یاری کردند، تشکر و قدردانی می‌کنم و از درگاه ربوبی خواستارم که والد معظم، خطیب شهیر، خادم‌الحسین علیه السلام مرحوم مغفور شیخ محمد تقی عندلیب و نیز گذشتگان تمام کسانی را که به هر نحو در این امر خیر سهیم بوده‌اند مشمول رحمت و اسعهٔ خود گردانده و بهره‌ای وافی از اجر و ثواب این اثر به آنان عطا فرماید.

و انا خادم لخدم الحسین علیه السلام

حسین عندلیب الهمدانی

مقدمه مصحح

بسم الله الرحمن الرحيم

السلام عليك يا ابا عبدالله

بَقِيَ عَنْهُ عَيْبُ الْآدَمِيِّينَ رَبُّهُ وَمِنْ مَجْدِهِ مَجْدُ الْحُسَيْنِ الْمُطَهَّرِ
اینک که چاپ مجدد کتاب شریف «ثارالله» همراه با اضافات و تصحیح مجدد آماده انتشار است، به جاست اسامی و عناوین به زندگی نامه نگارنده محقق آن داشته باشم.
عالم عامل، محدث متتبع، خطیب مازانه، نَسَابَةُ آلِ الرَّسُولِ ﷺ، حضرت شیخ الخطباء والمحدثین آیه الله مرحوم مغفور حاج میرزا حسین عندلیب رحمته الله به سال ۱۳۲۶ هـ ق، برابر با ۱۲۸۷ هـ ش، در شهر اصفهان و در خانواده ای علمی، روحانی و اصیل دیده به جهان گشود.

پدر بزرگوارش خطیب شهیر حجة الاسلام والمسلمین شیخ محمد باقر عندلیب رحمته الله پس از تحصیل در حوزه علمیه نجف اشرف به ایران بازگشته و در شهرهای مختلف ایران به ایراد سخنرانی می پرداخت. او از صوتی بسیار زیبا و کم نظیر برخوردار بود، و از همین رو بزرگان آن عصر از جمله مجتهد عالی مقام مرحوم آیه الله العظمی حاج میرزا حسن آشتیانی او را «عندلیب» نامیدند.

دانشمند متقی مرحوم شیخ محمد تقی، مدتی طولانی در اصفهان زندگی کرد، و در آنجا با خانواده ای نجیب و متدین از سلسله سادات سجادی اصفهان وصلت کرد.

رفاقت و دوستی او در اصفهان بیشتر با ادیب بزرگ و شاعر مخلص اهل بیت علیهم السلام مرحوم عمان سامانی بوده است. مرحوم عمان در یکی از اشعار خود که به هنگام هجرت

از اصفهان سروده است، می‌گوید:

ای صبا ای عندلیب کوی عشق	ای تو طوطی حقیقت‌گوی عشق
رو به سوی کوی اصحاب کریم	باش طائف اندر آن والا حریم
در گشودندت گراخوان از وفا	راه اگر جستی در آن دارالصفّا
شو در آن دارالصفّا رطب اللسان	هم طریقان را سلام از من رسان
خاصه آن بزم محبّان را حبیب	گلشن اهل صفا را عندلیب
اصفهان را عندلیب گلشن اوست	در اخوت گشته مخصوص من اوست

...

«گنجینه اسرار، ص ۵۰»

باری مرحوم شیخ محمد تقی عندلیب پس از درگذشت همسر جوانش به همراه فرزندان کوچک خود بار سفر بست و به همدان مهاجرت کرد.

والد معظم پس از گذراندن دوری طولیت، در مکتب‌های سنتی و آنگاه مدرسه نصرت مشغول به تحصیل شد و سپس در دوره علمیّه همدان که در آن زمان از رونق بسیاری برخوردار بوده، به آموختن ادبیات و سپس شیوخ فقه اصول و آنگاه فلسفه و کلام پرداخت.

این دانشمند پرتلاش علاوه بر این که مدتها در حوزه علمیّه تهران به تحصیل علم اشتغال داشت، در مسافرت‌های نسبتاً طولانی خود به قم، مشهد مقدّس و عتبات عالیات، در دروس مراجع بزرگوار آن عصر حاضر می‌شد و استفاده می‌برد.

اما بیشترین آموخته‌های او از محضر فقیه بزرگوار آیت‌الله العظمی آخوند ملاعلی معصومی همدانی رحمته‌الله بوده است، زیرا که سالیان متمادی از سطح و آنگاه خارج فقه و اصول و نیز تفسیر آن عالم ربّانی بهره برد.

مرحوم والد در کنار تحصیل علم از تهذیب و تزکیه نفس غافل نماند و سیر و سلوکی منطبق با موازین شرعی داشت.

مهم‌ترین ویژگی این عالم ربّانی، عشق و دل‌باختگی او به سید و سالار شهیدان امام حسین علیه السلام بود. برای او زندگی بی‌نام و یاد حسین علیه السلام معنا و مفهومی نداشت. وقتی در دل شب برای تهجد برمی‌خاست، یا زیارت عاشورا می‌خواند، و یا مشغول نگارش همین کتاب می‌شد. بارها مشاهده می‌شد که در همان حال فرازهایی از مقتل را می‌خواند و می‌نوشت و با صدای بلند گریه می‌کرد.

این عالم خدوم همواره ملجأ و پناهگاه درماندگان بود و از بذل هر آنچه در توان داشت هیچ گاه دریغ نورزید.

وی سرانجام پس از تحمل یک دوره بیماری سخت و طاقت‌فرسا در روز دوازدهم جمادی‌الثانی ۱۴۲۰ هـ.ق، برابر با ۱۳۷۸/۷/۱، دار فانی را وداع گفت. پیکر او پس از تشییع بسیار شکوه و کم‌نظر بر طبق وصیت در حرم امامزاده حسین همدان دفن شد. گفتنی است غیر از کتاب حاضر، کتاب‌ها و یادداشت‌های فراوانی از آن دانشمند بزرگ به جای مانده است که امید است در دسترس علاقه‌مندان قرار گیرد.

در پایان از همهٔ عزیزانی که به هر نحو در انتشار این اثر نفیس سهیم بوده‌اند، بویژه از برادر بزرگوارم حجة الاسلام والمسلمین مرتضی باقری و همهٔ سروران گرامی در مؤسسهٔ خیمه کمال تشکر را دارم.

والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته

حوزه علمیه قم، محمد عن‌دلیب